

FƏNN SILLABUSU
(işçi tədris proqramı)

İxtisasın şifri və adı: 6001019-Tarix və coğrafiya müəllimliyi A,B

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: Seçmə fənn. Səlcuq dövlətinin tarixi (LDU Elmi Şurasının 09.07.2025-ci il tarixli iclasının (protokol № 06) qərarı ilə nəşr hüququ verilmişdir).

Kodu: İPFS-B09

Tədris ili: II (2025/2026)

Semestr: IV (yaz)

Tədris yükü: Cəmi: 210 saat. Auditoriya saati: 75 saat (45 saat müəhazirə, 30 saat seminar.)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 7 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, ata adı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Müəhazirə müəllimi: dos. Bayramov Müşfiq Cabir oğlu, seminar müəllimi: Fətəliyev Emin Hacıkişi oğlu.

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov küç., 21, 2 saylı korpus

Məsləhət günləri və saati: VI gün saat 11.00-12.00, 14.00-15.00

E-mail ünvanı: brahid97@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Turan O. Selçuklular tarixi və türk-islam medeniyeti. Istanbul 2005
2. Merçil E. Selçuklularda Saraylar və Saray Teşkilatı, Istanbul 2011
3. Ахундова Н.Ч., Гусейнзаде Р.А. Кафраз и великие тюркские империи. Баку, 2012
4. Atçeken Z., Bedirhan Y. Səlcuqlu müəssisələri və mədəniyyətləri tarixi, Konya, 2012
5. Kenan Ç, Selçuklu Medeniyeti Tarihi, Yitik Hazine Yayınları, Istanbul 2014.
6. Məmmədov E. Səlcuqlar . Dərs vəsaiti, Bakı, 2015
7. Peacoc A.C. Selçuklu dövlətinin yaranması. Istanbul, 2016
8. Öngül A. Suriya Selçukluları, Camlıca yayım, Istanbul, 2017
9. Öngül A. Kirman Səlcuqluları. Camlıca yayım, Istanbul, 2017
10. Öngül A. Selçuklu devri Anadolu beylikləri. 2018
11. Köymen M.A. Səlcuqlar dövrü türk tarixi. Ankara, 2019
12. Ayan E. Sultan Tuğrul Bey - Selçuklu İmparatorluğunun Kurucusu, Istanbul, 2020
13. Köymen A.. Büyük Alaeddin Keykubad ve Zamanı . Istanbul, 2020
14. Muharrem K. Selçuklu müessesələri və medeniyeti. Bilge Kültür Sanat Yayınları, Istanbul 2021.
15. Yazıçızade Ali. İran ve Irak Selçukluları Tarihi. Istanbul, 2023
16. Göksü E. Türkiye selçuklularında ordu. Ankara, 2023
17. Sevim A., Merçil E. Selçuklu Devletleri Tarihi - Siyaset, Teşkilât ve Kültür. Ankara, 2024

IV. Prerekvizit fənlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V. Korekvizit fənlər: Fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Orta əsrlərdə Türk və islam dünyası tarixində mühüm rol oynayan ən qüdrətli dövlətlərdən biri Səlcuqlar dövləti olmuşdur. Oğuzların Qınıq boyuna mənsub subaşı Səlcuq bəyin X əsrin 80–ci illərində öz yaxınları ilə Çənd şəhərinə köçməsi və islam dinini qəbul etməsi təkcə Türkiyə tarixində deyil islam və dünya tarixində çox böyük dəyişikliklərə səbəb oldu. 1040-cı ildə Qəznəvilər üzərində əldə etdikləri qələbədən sonra güclü bir dövlət quran Səlcuqlar

Çin sərhədlərindən İstanbula, Aral gölü və Qafqazdan Qırmızı dəniz və Misirə qədər böyük bir əraziyə sahib oldular. Orta Asiyada Qarahaniyə və Qəznəvilərdən sonra üçüncü böyük türk-islam dövləti olan Səlcuqlar bu geniş ərazidə yaşayan xalqların siyasi, iqtisadi, mədəni həyatında çox böyük dəyişikliklərə səbəb oldular.

Kursun tədrisində əsas məqsəd türk xalqları tarixində özünəməxsus rolunu oynayan Səlcuqlar dövləti haqqında tələbələri məlumatlandırmaqdır. Tələbələri səlcuqların mənşəyi, səlcuqlar dövlətinin yaranması, səlcuqların Səmanilər, Qəznəvilərlə və Qaraxanlılarla münasibətləri, Dəndənəkən savaşı, Malazgird meydan savaşı, Böyük səlcuqlu imperiyasının yaranması, yüksəliş dövrü, parçalanma səbəbləri, İraq, Kirman, Anadolu səlcuqlu dövlətləri, səlcuqlularda dövlət və hökumət təşkilatları, ordu quruculuğu, din, torpaq mülkiyyət formaları, mədəniyyət və s. haqqında ümumi biliklər verməkdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərinləndirən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam açır;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim planı: Mühazirə 45 saat, seminar 30 saat. Cəmi 75 saat.

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Mühazirə	
1.	Səlcuq dövlətinin mənbaşunaslığı Plan: 1. Səlcuq dövləti haqqında XI-XIII əsrin ərəbdilli mənbələr 2. Səlcuq dövləti haqqında Suriya mənbələri 3. Səlcuq dövləti haqqında farsdilli və bizans mənbələri Mənbə: [1; 17]	2	
2.	Səlcuq dövlətinin tarixşunaslığı Plan: 1. Səlcuq dövlətinin tarixşunaslığı Avropa tarixşunaslığında 2. Səlcuq dövlətinin tarixi türk tarixşunaslığında 3. Səlcuq dövlətinin tarixi Azərbaycan tarixşunaslığında Mənbə: [1; 6]	2	
3.	Səlcuqların mənşəyi, Səmanilər, Qaraxanlılarla və Qəznəvinələrlə münasibətləri Plan: 1. Səlcuqların mənşəyi və tarixi səhnəyə çıxmaları 2. Səlcuqların Səmanilər və Qaraxanlılarla münasibətləri 3. Səlcuqların Qəznəvilələrlə münasibətləri Mənbə: [1; 6; 7; 17]	2	
4.	Erkən Səlcuq dövrü Plan: 1. Yeni Səlcuq başçıları: Tuğrul və Çağrı bəylər 2. Əldə olunan müstəqillik, 1038-ci il qələbəsi 3. Dəndənəkan savaşı (1040) Mənbə: [1; 6; 7; 11; 17]	2	
5.	Səlcuq dövlətinin genişlənməsi Plan: 1. Səlcuqlu dövlətinin genişlənməsi 2. Sultan Alp Arslanın Anadolu səfəri (1064) 3. Sultan Toğrulun Bağdad səfəri (1064) Mənbə: [1; 6; 7; 11; 12; 17]	2	
6.	Səlcuq dövlətinin imperiyaya çevrilməsi. Sultan Alp Arslan dövrü Plan: 1. Sultan Toğrulun ölümündən sonra səlcuqlu taxtı uğrunda mübaizə 2. Malazgird meydan savaşı (1071) 3. Sultan Alp Arslanın şərq səfəri Mənbə: [1; 6; 7; 11; 17]	2	
7.	Səlcuq imperiyasının çiçəklənməsi sultan Məlik Şah dövrü Plan: 1. Məlik Şahın hakimiyyətinin (1072–1092) ilk illərində Səlcuq dövlətinin daxili vəziyyəti 2. Suriyanın Səlcuqlar tərəfindən fəth edilməsi 3. Məlik Şahın Kirman səfəri 4. Sultan Məlik Şahın Qafqaz Səfəri 5. Ahsa və Bəhreyn Qaramatıları (IX-XI əsrlər) Mənbə: [1; 6; 11; 17]	2	
8.	Səlcuq imperiyasının tənəzzülü		

	Plan: 1. Məlik şahın ölümündən sonra hakimiyyət uğrunda mübarizə 2. Məlik Tutuşun hakimiyyət uğrunda mübarizəsi 3. Sultan Bərkəriq ilə Məlik Məhəmməd Təpər arasında hakimiyyət uğrunda mübarizə Mənbə: [1; 6; 11; 17]	2	
9.	Sultan Məhəmməd Təpər dövrü Plan: 1. Məhəmməd Təpərin (1105-1118) Böyük səlcuqlu sultanı olması 2. Sultan Məhəmməd Təpərin xaçlılarla mübarizəsi 3. Sultan Məhəmməd Təpərin Batinilərlə mübarizə Mənbə: [1; 6; 11; 17]	2	
10.	Sultan Səncər dövrü Plan: 1. Böyük Səlcuq dövləti Sultan Səncərin (1118-1157) hakimiyyət illərində 2. Katavan döyüşü (1141) 3. Sultan Səncərin Xarəzm səfərləri və Oğuzlar tərəfindən əsir edilməsi Mənbə: [1; 6; 11; 17]	2	
11.	İraq və Xorasan səlcuqları Plan: 1. İraq Səlcuqlu dövlətinin yaranması 2. Sultan Mahmudun ölümündən sonra İraq Səlcuqlu dövlətində hakimiyyət uğrunda mübarizə 3. İraq Səlcuqlu dövləti Sultan II Toğrul (1132-1134) və Məsud (1134-1151) dövründə Mənbə: [1; 11; 15; 17]	2	
12.	İraq və Xorasan səlcuqları Plan: 1. İraq Səlcuq dövləti II Məhəmməd (1153-1159) dövründə 2. Sultan II Məhəmməd Xəlifə Müktefi münasibətləri 3. İraq səlcuq dövləti Süleymanşah (1159-1161) və Arslanşahın (1161-1176) hakimiyyət illərində 4. İraq səlcuq dövlətinin tənəzzülü Mənbə: [1; 11; 15; 17]	2	
13.	Kirman səlcuqlu dövləti Plan: 1. Kirman Səlcuq dövlətinin yaranması və yükselişi 2. Sultan Kavurtun (1048-1073) Böyük Səlcuq taxtı uğrunda mübarizəsi 3. Kirman Səlcuqlu dövləti Sultanşah (1074-1084) dövrü və Turanşah (1084-97) dövründə Mənbə: [1; 9; 11; 17]	2	
14.	Kirman səlcuqlu dövləti Plan: 1. Kirman səlcuqlu dövləti 1097-1170-ci illərdə 2. Kirman səlcuq dövləti fitrət (çoxhakimiyyətlik) dövründə 3. Kirman səlcuq dövlətinin tənəzzülü Mənbə: [1; 9; 11; 17]	2	
15.	Suriya və Fələstin səlcuq dövləti Plan: 1. Suriya-Fələstin Səlcuq dövlətinin yaranması (1092) 2. Məlik Tutuşun Suriyaya təyin olunması, Şamın (1079) fəth edilməsi	2	

	3. Suriya-Fələstin Səlcuq dövləti Tacüddövlə Məlik Tutuş (1079-1095) dövründə 4. Sultənşah dövrü (1114-1117) Mənbə: [1; 8; 11; 17]		
16	Hələb və Şam səlcuq dövlətləri Plan: 1. Suriya-Fələstin Səlcuqlu dövlətinin parçalanması 2. Hələb Səlcuq dövlətinin (1095-1117) xaçlılarla mübarizəsi 3. Şam Səlcuq dövləti (1092-1117) Mənbə: [1; 8; 11; 17]	2	
17	Anadolu Səluq dövləti Plan: 1. Anadolu Səlcuq dövlətinin yaranması (1075) 2. Sultan Cəlalüddövlə dın-Müizziddin Məlik şahın (1072-1092) yürüşləri 3. Anadolu Səlcuq dövlətinin xaçlılara qarşı mübarizəsi 4. Miryakəfalon döyüşü (1176) Mənbə: [1; 11; 17]	2	
18	Anadolu Səluq dövləti Plan: 1. Üçüncü (1189-1192) və dördüncü (1202-1204) xaç yürüşləri 2. Anadolu Səlcuq dövləti Əlaəddin Keyqubadın (1220-1237) hakimiyyəti dövründə 3. Anadolu monqol istilasını dövründə (1230-1242) Mənbə: [1; 11; 13; 17]	2	
19	Anadolu Səluqbəylikləri Plan: 1. Məngüçlü bəyliyi (1080-1228) 2. Çaka (Çaxa) bəyliyi (1081-1098) 3. Danişməndlilər bəyliyi (1092-1178) 4. Saltuklu bəyliyi (1092-1202) Mənbə: [1; 10; 11; 17]	2	
20	Səlcuqlu dövlətinin idarəçilik quruluşu Plan: 1. Dövlət təşkilatları 3. Hökumət təşkilatları Mənbə: [2; 14; 17]	2	
21	Səlcuq dövlətinin daxili siyasəti Plan: 1. Səlcuqlarda hakimiyyət rəmzləri 2. Ordu quruculuğu 3. Torpaq mülkiyyət formaları Mənbə: [1; 4; 14; 16]	2	
22	Səlcuq dövlətində mədəniyyət Plan: 1. Səlcuqlara din 2. Elmi biliklər 3. Memarlıq Mənbə: [1; 4; 14]	2	
13	Səlcuq dövlətinin təsərrüfat həyatı Plan: 1. Sənətkarlıq 2. Əkinçilik və maldarlıq Mənbə: [1; 17]	1	
	Cəmi:	45 saat	

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Seminar	
1.	Səlcuq dövlətinin mənəşünaslığı və tarixşünaslığı	2	
2.	Səlcuqların mənşəyi və Səmanilər, Qaraxanlılarla və Qəznəvilərlə münasibətləri	2	
3.	Erkən Səlcuq dövrü	2	
4.	Səlcuq dövlətinin genişlənməsi	2	
5.	Səlcuq dövlətinin imperiyaya çevrilməsi. Sultan Alp Arslan və Məlik Şah dövrü	2	
6.	Səlcuq imperiyasının tənəzzülü	2	
7.	Sultan Məhəmməd Təpər dövrü və Sultan Səncər dövrü	2	
8.	İraq və Xorasan səlcuqları	2	
9.	Kirman səlcuqlu dövlət	2	
10.	Suriya və Fələstin səlcuq dövləti	2	
11.	Hələb və Şam səlcuq dövlətləri	2	
12.	Anadolu Səluq dövləti	4	
13.	Səluqlu dövlətinin idarəçilik quruluşu və dövlətinin daxili siyasəti	2	
14.	Səlcuq dövlətində mədəniyyət və təsərrüfat həyatı	2	
	Cəmi:	30 saat	

XI. Fənn üzrə tələblər: Səlcuq dövlətlərinin tarixini tarixi məkana görə ictimai, iqtisadi, siyasi və mədəni prosesləri müqayisə və dövlətinin tarixinin inkişaf dinamikasını təhlillər əsasında öyrənməlidir.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktik tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- debat
- müstəqil iş/araşdırma

XIII. Fənn üzrə təlim nəticələri

- Səlcuq dövlətlərinin tarixinin spesifik xüsusiyyətlərini şərh edir.
- Səlcuq dövlətlərinin tarixində baş vermiş proseslərdə şəxsiyyətlərin rolu izah edir.
- Səlcuq dövlətlərinə məxsus olan mədəniyyətlərin dünyaya xalqlarının mədəniyyətlərinin formalaşmasına təsirini təhlil edir.
- Müxtəlif mənbələrdən istifadə etməklə türk Səlcuq dövlətlərinin tarixinə dair təqdimatlar hazırlayır.
- Tarixi məkana görə ictimai, iqtisadi, siyasi və mədəni proseslərə dair referatlar hazırlayır.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollokvium sualları:

I kollokvium sualları:

1. Səlcuq dövləti Suriya və Ərəbdilli mənbələrində
2. Səlcuq dövləti farsdilli və bizans mənbələrində
3. Səlcuq dövlətinin tarixi türk tarixşünaslığında
4. Səlcuq dövlətinin tarixi Azərbaycan tarixşünaslığında
5. Səlcuqluların mənşəyi və tarix səhnəsinə çıxmaları
6. Səlcuqların Səmanilər və Qaraxanlılarla münasibətləri
7. Səlcuqların Qəznəvilərlə münasibətləri
8. Səlcuqların müstəqillik əldə etmələri, 1038-ci il qələbəsi
9. Dəndənəkan savaşı (1040)
10. Səlcuqlu dövlətinin genişlənməsi
11. Sultan Toğrulun Bağdad səfəri (1064)
12. Malazgird meydan savaşı (1071)

13. Sultan Alp Arslanın şərq səfəri və ölümü
14. Məlik Şahın hakimiyyətinin (1072–1092) ilk illərində Səlcuq dövlətinin daxili vəziyyəti
15. Məlik Tutuşun hakimiyyət uğrunda mübarizəsi

II kollokvium sualları:

1. Sultan Berkyarıq ilə Məlik Məhəmməd Təpər arasında hakimiyyət uğrunda mübarizə
2. Böyük Səlcuq dövləti Sultan Səncərin (1118-1157) hakimiyyəti illərində
3. Katavan döyüşü (1141)
4. Sultan Səncərin Oğuzlar tərəfindən əsir edilməsi
5. İraq Səlcuqlu dövlətinin yaranması
6. İraq Səlcuqlu dövləti Sultan Tuğrul və Məsud dövründə
7. İraq səlcuqlu dövləti Süleymanşah və Arslanşahın hakimiyyəti illərində
8. İraq səlcuqlu dövlətinin tənəzzülü
9. Kirman Səlcuqlu dövlətinin yaranması və yüksəlişi
10. Sultan Kavurtun Böyük Səlcuqlu taxtı uğrunda mübarizəsi
11. Kirman səlcuqlu dövləti 1097-1170-ci illərdə
12. Kirman səlcuqlu dövlətinin tənəzzülü
13. Suriya və Fələstin Səlcuqlu dövlətinin parçalanması
14. Hələb Səlcuqlu dövlətinin xaçlılarla mübarizəsi
15. Şam Səlcuq dövləti (1092-1117)

XVI. İmtahan sualları:

1. Səlcuq dövləti Suriya və Ərəbdilli mənbələrində
2. Səlcuq dövləti farsdilli və bizans mənbələrində
3. Səlcuq dövlətinin tarixi türk tarixşünaslığında
4. Səlcuq dövlətinin tarixi Azərbaycan tarixşünaslığında
5. Səlcuqluların mənşəyi və tarix səhnəsinə çıxmaları
6. Səlcuqların Səmanilər və Qaraxanlılarla münasibətləri
7. Səlcuqların Qəznəvilərlə münasibətləri
8. Səlcuqların müstəqillik əldə etmələri, 1038-ci il qələbəsi
9. Dəndənəkan savaşı (1040)
10. Səlcuqlu dövlətinin genişlənməsi
11. Sultan Toğrulun Bağdad səfəri (1064)
12. Malazgird meydan savaşı (1071)
13. Sultan Alp Arslanın şərq səfəri
14. Məlik Şahın hakimiyyətinin (1072–1092) ilk illərində Səlcuq dövlətinin daxili vəziyyəti
15. Sultan Məlik Şahın Qafqaz Səfəri
16. Məlik Tutuşun hakimiyyət uğrunda mübarizəsi
17. Sultan Berkyarıq ilə Məlik Məhəmməd Təpər arasında hakimiyyət uğrunda mübarizə
18. Böyük Səlcuq dövləti Sultan Səncərin (1118-1157) hakimiyyəti illərində
19. Katavan döyüşü (1141)
20. Sultan Səncərin Oğuzlar tərəfindən əsir edilməsi
21. İraq Səlcuqlu dövlətinin (1157-1194) yaranması
22. İraq Səlcuqlu dövləti Sultan II Toğrul (1132-1134) və Məsud (1134-1151) dövründə
23. İraq səlcuq dövləti Süleymanşah (1159-1161) və Arslanşahın (1161-1176) hakimiyyət illərində
24. İraq səlcuqlu dövlətinin tənəzzülü
25. Kirman Səlcuqlu dövlətinin (1048-1188) yaranması və yüksəlişi
26. Sultan Kavurtun (1048-1073) Böyük Səlcuq taxtı uğrunda mübarizəsi
27. Kirman səlcuqlu dövləti 1097-1170-ci illərdə
28. Kirman səlcuqlu dövlətinin tənəzzülü
29. Suriya-Fələstin Səlcuq dövlətinin yaranması (1092)
30. Hələb Səlcuq dövlətinin (1095-1117) xaçlılarla mübarizəsi
31. Şam Səlcuq dövləti (1092-1117)
32. Anadolu Səlcuq dövlətinin yaranması (1075)
33. Anadolu Səlcuq dövlətinin xaçlılara qarşı mübarizəsi
34. Anadolu Səlcuq dövləti Əlaəddin Keyqubadın (1220-1237) hakimliyi dövründə
35. Anadolu monqol istilasını dövründə

36. Məngüçlü (1080-1228) və Çaka (1081-1098) bəylikləri
37. Dənışməndlilər (1092-1178) və Saltuklu (1092-1202) bəylikləri
38. Səlcuqlularda dövlət və hökumət təşkilatları
39. Səlcuqlarda ordu quruculuğu və torpaq mülkiyyət formaları
40. Səlcuqlarda memarlıq və sənətkarlıq

Seçmə fənn (Səlcuq dövlətinin tarixi) fəninin sillabusu 6001019-Tarix və coğrafiya müəllimliyi ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və LDU Elmi Şurasının 09.07.2025-ci il tarixli iclasının (protokol № 06) qərarı ilə nəşr hüququ verilmiş fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (13 fevral 2026-cı il, protokol № 6).

Mühazirə müəllimi: Bayramov dos.M.C.Bayramov

Seminar müəllimi: Fətəliyev E.H.Fətəliyev

Kafedra müdiri: Mahmudov dos.K.F.Mahmudov